

1. ПОЗИВ УНЕСКО МЕЂУНАРОДНОГ ФОНДА ЗА КУЛТУРНУ РАЗНОЛИКОСТ

УНЕСКО (*UNESCO*) је објавио **11. Позив** за аплицирање за средства **Међународног фонда за културну разноликост** (у даљем тексту Фонд).

Фонд је један од кључних инструмената Унеско **Конвенције о заштити и унапређењу разноликости културних израза**¹ (у даљем тексту Конвенција 2005) у области међународне сарадње и **подршке јачању динамичног културног сектора у земљама у развоју**, које су чланице Конвенције 2005, истовремено доприносећи остваривању УН циљева одрживог развоја (SDG) и родне равноправности.

У остваривању овог општег циља, Фонд улаже у пројекте који ће тежити остварењу **четири специфична исхода** у средњорочном периоду:

1. Одржив систем управљања у култури, који промовише разноликост културних израза, и који је креиран кроз циљане структурне промене
2. Уравнотежен проток културних добара и услуга на релацији глобални Север-Југ и Југ-Југ, као и повећана међународна мобилност уметника и професионалаца у култури
3. Значај и могућности којима културне и креативне индустрије доприносе одрживом развоју су јасно предочене релевантним јавним органима власти, који су укључени у планирање националног развоја
4. Препознате родне неједнакости и обезбеђен равноправнији приступ за учешће у културним и креативним индустријама

Од пројеката које ће Фонд подржати очекује се да **директно допринесу барем једном или више од наведених исхода**, и повезаним очекиваним резултатима.

Од 2010. године, Фонд је обезбедио више од **8 милиона америчких долара** за финансирање **114 пројеката** у **58 земаља** у развоју, покривајући широк спектар области. Пројекти подржани од стране Фонда у претходним циклусима финансирања довели су до:

- Усвајања националних реформи културне политике и тржишне регулативе
- Успостављања међуминистарских и међусекторских одбора за развој културних политика
- Укључивања цивилног друштва у процесе развоја практичних политика
- Развијања стратешких акционих планова за имплементацију културних политика
- Јачања капацитета за развој и имплементацију локалних и националних практичних политика
- Мапирања и мерења друштвеног и економског доприноса културних индустрија развоју
- Јачања локалних капацитета за развој пословања и подршке предузетништву у култури
- Стварања нових пословних модела у области културних индустрија и унапређења употребе информacionих и комуникационих технологија (ИКТ)

¹ Текст Конвенције 2005 са оперативним смерницама на српском језику можете преузети на [http://www.kultura.gov.rs/docs/stranice/82128418889499865927/13.%20Konvencija%20o%20zastiti%20i%20unapredjenju%20raznolikosti%20kulturnih%20izraza%20\(Pariz,%202005\).pdf](http://www.kultura.gov.rs/docs/stranice/82128418889499865927/13.%20Konvencija%20o%20zastiti%20i%20unapredjenju%20raznolikosti%20kulturnih%20izraza%20(Pariz,%202005).pdf)

- Јачања професионалних мрежа и подстицања иновативних партнерстава
- Унапређења родне равноправности, Север-Југ-Југ сарадње и партиципације младих и различитих рањивих и маргинализованих група у културним индустријама.

У циљу добијања додатних информација о типовима пројеката који су добили средства Фонда у претходним циклусима финансирања [погледајте преглед подржаних пројеката](#). Фонд је поводом десетогодишњице рада објавио и врло информативну [брошуру](#) која вам може помоћи приликом аплицирања.

Прихватљиви пројекти:

Фонд улаже у пројекте који доводе до структурних промена кроз:

- **увођење и/или разраду практичних политика и стратегија** које имају директан утицај на стварање, производњу, дистрибуцију и приступ разноликим културним изразима
- јачање људских и институционалних капацитета јавног сектора и организација цивилног друштва, који се сматрају неопходним **за подршку одрживим локалним и регионалним културним индустријама и тржиштима у земљама у развоју.**

Пројекти могу имати трансверзалан (културне политике или стратегије, ауторска права итд.) или секторски фокус. Седам специфичних сектора прихватљива за финансирање су:

- аудиовизуелна/филмска уметност
- визуелне уметности
- дизајн
- уметност (нових) медија (Media Art)²
- музика
- извођачке уметности
- издаваштво

Пројекти који испуњавају услове:

Фонд финансира пројекте, поднете од стране **јавних органа и институција**, који кроз партиципативне и транспарентне процесе укључују све заинтересоване стране, посебно цивилно друштво, и односе се на:

- Развој алата који доприносе доношењу одлука и планирању (мапирање, одрживи системи прикупљања и обраде статистичких података, секторске стратегије, итд.);
- Стварање/јачање јавних културних агенција и институција од кључног значаја за развој културних индустрија, укључујући развој стручности државних службеника;
- Успостављање/јачање механизма финансирања и развоја тржишта културних добара и услуга;
- Имплементирање споразума и уговора о међународној сарадњи у циљу равномерније размене културних добара и услуга;

² *Media Art* представља концепт интеграције нових медијских технологија у уметничке и креативне праксе, укључујући дисциплине као што су видео игре, компјутерска анимација, дигитална уметност, мултимедија, интерактивна уметност, графичка уметност, медија перформанс и сл. (*Unesco Creative Cities Network*)

- Стварање/јачање педагошких и организационих капацитета образовних, стручних и техничких института за обуку у сектору културних индустрија;
- Унапређење развоја културних индустрија у дигиталном окружењу, у складу са [Отвореном мапом пута за имплементацију Смерница за промовисање разноликости културних израза у дигиталном окружењу](#);
- Јачање учешћа у културном животу, укључујући мере за унапређење приступа за рањиве групе (подразумевајући и припаднике мањина и аутохтоних народа) у стварању, производњи, дистрибуцији и приступу разноликим културним изразима;
- Креирање и спровођење мера или практичних политика за унапређење родне равноправности у области културних и креативних индустрија

Фонд финансира пројекте, поднете од стране **невладиних организација**, који:

- Јачају капацитете цивилног друштва са фокусом на учешће у практичним политикама, комуникацији и/или умрежавању;
- Доприносе информисању у доношењу практичних политика, укључујући активности мониторинга и евалуације, како би се одредио утицај културних политика и мера за унапређење културних индустрија;
- Развијају стратегије и активности заговарања за подизање свести о Конвенцији 2005 међу организацијама цивилног друштва, укључујући и оне изван сектора културе;
- Јачају педагошке и организационе капацитете образовних, стручних и техничких института за обуку у сектору културних индустрија;
- Стварају нове могућности финансирања и унапређују приступ националним и међународним тржиштима културних добара и услуга;
- Унапређују развој културних индустрија у дигиталном окружењу, у складу са [Отвореном мапом пута за имплементацију Смерница за промовисање разноликости културних израза у дигиталном окружењу](#)
- Јачају учешће у културном животу, укључујући мере за унапређење приступа за рањиве групе (подразумевајући и припаднике мањина и аутохтоних народа) у стварању, производњи, дистрибуцији и приступу различитим културним изразима;
- Подржавају активности које унапређују родну равноправност у културним и креативним индустријама.

Следеће врсте пројеката **не испуњавају услове** за финансирање:

- Пројекти који се односе искључиво на израду културних и уметничких радова и догађаја
- Пројекти који се односе на очување нематеријалног културног наслеђа (молимо погледајте Фонд за заштиту нематеријалне културне баштине)
- Пројекти везани за материјално културно наслеђе (нпр. локације Светског културног наслеђа) (Молимо погледајте Фонд за светско наслеђе)
- Пројекти усмерени на компензацију дефицита, отплату дуга или плаћање камате
- Пројекти који одржавају текуће активности са редовним трошковима
- Пројекти који искључиво финансирају трајне радне просторе и/или опрему
- Пројекти који финансирају физичку изградњу или обнову зграда
- Пројекти који се фокусирају на школско окружење основних и средњих школа

- Пројекти који се фокусирају на културни туризам
- Пројекти који су замишљени као стипендије или грантови за личне потребе

Право пријаве на конкурс имају:

- Органи јавних власти и јавне институције, било на локалном, покрајинском или националном нивоу, из земаља у развоју које су чланице Конвенције 2005 (међу којима је и Србија)
- Невладине организације (NGO) из земаља у развоју које су чланице Конвенције 2005, које су, према својим националним прописима, невладине и непрофитне и које испуњавају дефиницију цивилног друштва³ наведену у Оперативним смерницама Конвенције 2005
- Међународне невладине организације (INGO) регистроване у земљама потписницама Конвенције 2005, које испуњавају дефиницију цивилног друштва према критеријумима Конвенције. Апликације ових организација морају бити имплементирани у две или више земаља у развоју које су чланице Конвенције 2005 и требало би да прикажу утицај на суб-регионалном, регионалном и међурегионалном плану⁴.

С обзиром на то да Фонд још није примио контрибуцију од стране **приватног сектора**, микро, мала и средња предузећа из приватног сектора, која су активна у области културе, још увек не испуњавају услове да аплицирају код Фонда.

Како конкурисати:

Предлози пројеката за подршку Фонда подносе се путем **интернет (on-line) платформе** на коју се постављају (upload-ују) електронски попуњени апликациони формулари.

Припрема апликационог формулара:

- Преузмите и прегледајте оригинални [Позив Фонда](#)
- Преузмите и прегледајте [Водич за попуњавање захтева за финансирање \(Annotated Guide\)](#), који представља помоћ апликантима да формулишу ефективан предлог пројекта
- Преузмите, сачувајте и попуните [Оквир пројекта](#)
- Сакупите дигиталне копије потребних [Додатних докумената](#)

Попуњавање апликационог формулара:

- Сваки апликант ће најпре морати да се региструје за коришћење on-line платформе,

³ За потребе ове Конвенције, цивилно друштво подразумева невладине организације, непрофитне организације, стручњаке у области културе и повезаним секторима, групе које подржавају рад уметника и културних заједница. Критеријуми утврђени у Оперативним смерницама о цивилном друштву су: цивилно друштво има интересовања и активности у једној или више области које покрива Конвенција; имају правни статус у складу са утврђеним правилима надлежности у земљи регистрације; представници су одређеног подручја деловања или појединих друштвених или професионалних група.

⁴ У контексту процеса финансирања од стране Фонда, термин „регионално“ се односи на групу или кластер земаља, а не на територију унутар појединачне земље

након чега добија лозинку путем које се пријављује на свој налог (account), који затим попуњава према правилима добијеним у Водичу (Annotated Guide). Свој налог можете креирати [овде](#).

- Формулар се попуњава на енглеском или француском језику
- Обавезно електронски приложити Оквир пројекта и Додатна документа (upload- овати) која доказују статус актера (потврда из Агенције за привредне регистре, статут организације/институције или извод из статута (уколико је исти преопширан). Сва документа потребно је приложити у оригиналу на српском, и документа преведена на енглески или француски језик.
- Обавезно потписати и датирати апликацију, што је последњи корак у електронском формулару за пријаву пројекта

Приликом попуњавања формулара треба имати у виду:

- Максимални износ који се може потраживати од Фонда је 100.000 америчких долара
- Суфинансирање и сопствени допринос пројекту (*co/self-funding* и *in-kind* доприноси) нису обавезни, али се изразито подржавају као инструмент који обезбеђује одрживост пројекта. Доприноси могу бити новчани и/или неновчани (*in-kind*). Неновчани доприноси могу бити у форми добара и/или услуга, и приказани у виду разумне процене у еквивалентној вредности исказаној у америчким доларима
- Структура буџета требало би да буде јасна и детаљна, уз кохерентност између планираних активности, очекиваних резултата и буџета
- Издаци за пројектно-повезане опште трошкове не би требало да премаше 30% укупног буџета пројекта
- Тражена средства би требало да се утроше углавном на пројектне активности
- Имплементациони период пројекта је од 12 до 24 месеца, са почетком реализације најраније од априла 2021. године
- Пројекат би требало да допринесе наведеним исходима Фонда и повезаним очекиваним резултатима (видети детаљно у [Водичу](#))
- Пројекат би требало да буде одржив, те да се прикажу дугорочни ефекти/доприноси пројекта

Начин селекције и критеријуми вредновања

Национална комисија за Унеско ће формирати пред-селекциони панел, који ће сачињавати представници Министарства културе и информисања и/или министарстава задужених за област културних индустрија, као и чланови организација цивилног друштва у области културе. Пред-селекциони панел ће извршити први преглед предлога пројекта, узимајући у обзир њихову релевантност и усклађеност са националним приоритетима и потребама, након чега ће извршити *онлајн* пред-селекцију. Свака држава чланица Конвенције 2005 има право да подржи **максимално четири пројекта** (највише две апликације попуњене од стране јавних институција и највише две апликације из цивилног сектора). Међународне невладине организације не подлежу пред-селекционој процедури од стране Националних комисија.

Даљу селекцију врши Унеско међународни панел експерата из пет региона, који ће своје коначне препоруке изложити Међувладином комитету Конвенције 2005. Међувладин комитет

ће коначну одлуку о томе који пројекти ће бити подржани донети на свом 14. Редовном заседању у Паризу, у фебруару 2021. године.

Пријаве ће се оцењивати на основу критеријума у којој мери предлог пројекта:

- се односи на циљеве, приоритете и области интервенције Конвенције 2005 и Фонда
- задовољава потребе и приоритете земље у којој ће се пројекат реализовати, као и да је пројекат изводљив и релевантан;
- доприноси постизању конкретних, мерљивих, реалистичних и одрживих резултата;
- има потенцијални структурни утицај који доводи до појаве динамичног културног сектора;
- промовише сарадњу Југ-Југ и Север-Југ-Југ;
- осигурава да су утицај пројекта, односно његови дугорочни доприноси, достижни и да истовремено промовише одрживост пројекта;
- задовољава принцип финансијске одговорности.

Вештине и компетенције кључних људи укључених у реализацију предложених активности, као и укључивање заинтересованих страна у дизајн и имплементацију пројекта - такође ће бити евалуирани.

Позивамо све заинтересоване јавне органе власти, институције и невладине организације да **до 27. маја 2020. године (до поноћи)**, попуне електронску пријаву предлога пројекта. Пријаве пристигле после наведеног датума неће бити узете у разматрање, као и оне чија документација није потпуна.

У Србији се, за додатна питања у вези са аплицирањем, можете обратити истраживачима Завода за проучавање културног развика, на мејл адресе marijana.milankov@zaprokul.org.rs и bojana.subasic@zaprokul.org.rs, односно на бројеве телефона 060.138.53.27 (Маријана) и 064.615.84.23 (Бојана).

За сва специфична питања у вези са конкурсом, можете се директно обратити и Унеско Секретаријату Конвенције на: convention2005.ifcd@unesco.org

Због епидемиолошке ситуације у земљи и свету, као и проглашеног ванредног стања, за сада нисмо у могућности да организујемо личне консултације у просторијама Завода за проучавање културног развика. Уколико се за то створе услови, благовремено ћемо вас обавестити о терминима. Пратите нашу интернет страницу и објаве на профилу Завода на друштвеној мрежи Фејсбук.